इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळें.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक पु० ५२ (५६३)

ग्रंथ नाम [illegible]

विषय कथा पुराणें.

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

१४ अध्याय -

पाने १५ - संपूर्ण - (५५१ - श्लोक

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.
" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

साने ॥२९१॥ निरपेक्षाचें निश्चळ मनः निरपेक्ष तो निर्वैर जाणः निरपेक्ष तो शांत संपुर्णः निरपे
क्षाचि पुर्णः सेवा मि करिं ॥२९२॥ कडाकपाटिं निरिघतां जाणः न सोडितां अनिसाधनः देहा
तांआत्यांपंचलक्षणः विश्व उधरणः त्याचेनि ॥२९३॥ ऐसियां भक्तांचें दरुषणः जाल्यां तर
तिहें नवल कोणः त्याचें करितां नामस्मरणः उधरण जड जिवां ॥२९४॥ येंपंचलक्षणें जा
ल्यांहातांः मज हो निज्ञाधिक पवित्रताः जो उलि माझ्यां निज भक्तांः मिहिं बांदि माथां ः चर
णरेणु ॥२९५॥ समुद्रोदक मेघिं चरे ः त्यासि मधुरता अधिक वाटेः जग निववि वाडें
कोडें ः फेडिं सांकडें ः दुकळाचें ॥२९[illegible]॥ [illegible] उदक समुद्रिं असमतांः उपेगा न ये चि सर्व
थाः ते वि माझे निभजनें मद्भक्तां ॥ जा[illegible]लियां [illegible]नाः मज होनि ॥२९७॥ केलि चाखतां च
विनातुडः नि चिं चिंकेळे तें आति गोडेः [illegible] होनि माझ्या भक्तां कडेः पवित्रता वाढेः
अनिवारः ॥२९८॥ माझ्यां स्फाडें जे प[illegible]णः तें [illegible]कांचें निज जाणः या लागि भक्तां मा
गें मि आपणः धावें चरणरेणु वंदा[illegible] ॥२९९॥ भक्त चरणरेणु वंदितांः मज केहुठि
आलि पवित्रताः माझें पाय वळिवा हृमाथां ः जाणत त्वतां ः सदा सिउ ॥३००॥ पवमा
झ्यां भक्तांचें जें सुखः सुख सुखपणें आलोकिकः तें सुख नेणति आलोकः तें बो
लाव्या मुख सिरेना ॥३०१॥ श्लो ॥ निष्कंचनामय्यनुरक्तचेतसः शांतामहांतोखि
ळजीववत्सलां ॥ कामैरनालब्धधियो जुषंति यन्नैरपेक्ष्यं न विदुः सुखंमम ॥३०२॥ टी
का ॥ मिं वाचुनि ज्यांचें गांठिः नाहि फुटकि काचवटिः मज वाचुनि सगळें अदृष्टिः आणिं

"Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

११

कांतें दृष्टिनें देखति ॥१९२॥ ऐसें करितां मासें भजन : जालि कुलदेहाभिमान : सहजें

जायें निरसोन : अकिंचन : यानाव ॥१९३॥ याहि वरि संप्रेमयुक्त : माझां स्वरूपीं रंग

लें चित्त : अतेव निज ज्ञाति तेथ : असे नांदतें : निजरूपें ॥१९४॥ ऐसि याग निवृत्ति ॥१९५

तिः परिपाका तेपावलि भक्ति : तेमिंवाचुनि सर्वभुतिं : दुजी स्थितिः जाणेना ॥

तेथ जो जो जिउ जथें देखे : तो तो मद्रूपें वोळखें : ते वोळखिचे निदरिखें प्रितिय पारि

खें : अनन्य करिं ॥१९६॥ ऐसि याम [illegible] स्थितिः जीवमात्रिं अनन्य प्रितिः ये बंमद्भावें मे

स्त्रिभक्तिः मद्हृता स्थितिः यानाव ॥१९७॥ ऐसा मद्भावभावनायुक्त : सर्वि सर्व त्रमाझा

भक्त : तेथ कामादि दोषसमस्त [illegible] तेथें काळिं ॥१९८॥ सवितायतां प्रावि

ज्वळि : मावळे नक्षत्रमंडळि : [illegible] प्रबोधकालिं : जालि होलिका मारिकां

॥१९९॥ जालियां कामांचि निवृति : [illegible] चि निर्विषय स्थिति : तेथ माझ्या सुखा

चि सुखप्राप्तिः सुखें सुखभोगिति सुखरूप ॥२००॥ देखें कालें वेदानुवादा : ज्या

सुखाचि न करवे मर्यादा : त्या सुखाचि सुखसंपदा : मद्भक्त सदा भोगिति ॥२०१॥

ज्या सुखाचे सुखप्राप्तिः विरोनि जाये चित्तवृत्तिः सुखें सुखरूप सर्वांगें होतिः

ऐवढि सुखप्राप्तिः मद्भक्तां ॥२०२॥ दुस्तर क्लेसां गोकाउः मोक्षसुखाचां हि ठाउः

या सुखाचि गोडि नाहिंः धन्य पाहिं हरिभक्त ॥२०३॥ ऐसियासुखाकारणें :

साधक सिणति जीवें प्राणें : तप तिर्थ्यें रसोषणें : व्रतधरणें : विषयांचें ॥२०४

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

येक करिति योगयागः येक करिति शास्त्रसागः येक करिति सर्वस्वत्यागः येकिं साडिला संगः
गृहदारा ॥ २०५॥ येक फळाहारि निराहारिः येक ते नग्न ब्रह्मचारिः येक कउंकपारिं सीख
रिः गिरिकंदरि घाले ॥ २०६॥ येक ते जटाजाळ गांड्याळः येक नखधारि शिखाळः येक मा
ड्रांहटि वित्राळः येक ते पिंगाळः मत्तमुद्राः ॥ २०७॥ येक तांबडे वोडिकेः येक ते केवळ सु
डिकेः येक तिर्थाटणें रोडकेः येक ते [illegible] के मौननिष्ट ॥ २०८॥ येक राखे येक त्रा
स्मेः येक ते असंतबोलिकेः येक पाणि पिसिं जालि उदकें: कुत्रामुतिकेः विगुताले ॥ २०९॥
ऐस्या नाना परिच्या विस्तनिः साध[illegible]णें किति: माझ्या भजनसुखाचि प्राप्तिः ॥
नव्हेचि निश्चितिः कोण्हां हि ॥ २१०॥ [illegible] माझ्या भक्ताचें निजसुख तें कोण्हां ति न फवे
चि देखः स्वर्गिं हि सासुखाचे मुखः भ[illegible] पंजाले ॥ २११॥ चंद्रकिरणिचें अमृतः
जे विवायसां अप्राप्तः ते वि माझें निजसु[illegible]नः नव्हेचि प्राप्त अभक्ता ॥ २१२॥
थानिलगत्यां हि गोचिडाः अशुध चि आवडे मुखाः जवळि क्षिरावर पडाः नव्हेचि रा
कडा अभाग्यें ॥ २१३॥ ते विसाउनि माझी भक्तिः नाना साधनि अर्थसिणतिः त्यांसि
माझ्या सुखाचि सुखप्राप्तिः नव्हेचि निश्चितिः उधवा ॥ २१४॥ जिहिं माझ्या भजनपरख
डिः केलि भक्ति चि कुळवाडिः ते माझ्यानि सुखाचि गोडिः पावले रोकडिः अत्यंतिक ॥
॥ २१५॥ ज्या निजसुखाचा चाडाइं: सिळेपणाचि भावना दिः विदेने ऐ[illegible]यां ति दिं:

२२ इंद्रियांचा कडिं नपडे पांगु ॥२०१६॥ जें जें विषयाचें सुख तेतें इंद्रिय पांगिस्त देख
अपांगिस्त भक्ति सुख चोख समागि लोक पावति ॥२०१७॥ जें सुख भोगितां पारिं
देहि तो चिद्धोय विदेहि तें सुख माझ्या भक्तांचा ठांइं प्रकटलें कहिं लोपेना ॥२०१८॥
हे उत्तमोत्तम भक्त पाहिं सुख पावले नवलकाइं परि केवल जे विषइं भजनें स्वाहिं
3 प्राप्ति ॥२०१९॥ भाग्यवंतांसि सत्संगति आस्तिक्य भावें भजनस्थिति त्यहि माझि
उत्क्या भक्ति विषयनिवृत्ति तयां होये ॥२०२०॥ श्लो॥ बाध्यमानोपि मद्भक्तो विषयैर
जितेंद्रियः ॥ प्रायः प्रगल्भया भक्त्या विषयैर्नाभिभूयते ॥१९॥ टीका॥ माझ्या ठाइं अनन्य प्रि
ति सप्रेम युक्त भजनस्थिति तें रसि य[illegible] विषय बाधिति हे व्याख्या नस्थिति केवि
घडे ॥२०२१॥ आख्यिक रितां म्हासि भ[illegible] विषयवासना जलो निजाति तेथ उपजे वि
षयासक्ति हे कोणें युक्ति मानावि [illegible] रि साउरि तां उजळे तेवि भक्तिनें वि
षयां क्षाळे तेथ विषयाश्राक्ति खवळे हे निरापण कोवले साधारण ॥२०२३॥ केव
ळ जो विषयासक्तु संसार प्रपंचयुक्तु तो हि प्रसंगें जालिया भक्तु होय विरक्तु
ते ऐका ॥२०२४॥ जिवि भक्ति लागलि गोडे ना[illegible] हिं मावळलि विन्माय चाड ऐ
से उभय ताजव घडे आति साकडें जयासि ॥२०२५॥ तेणें मुक्तत्व घ्यावें भक्ति गोण
धरावि विषयासक्ति तिचि हि होय विरक्ति ऐक ते युक्ति सांगेन ॥२०२६॥ लवणां

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

३४

सिमिळतांजळः विरउनिसांडीतत्काळः तेविभक्तिवाढविल्यां प्रबळः विषयमंडळः वि
भाडि ॥ २०२७॥ यापरिभजनपरिपाटिः विषयासिपडे तुटिः निजसुखाचिलाभेभेटिः
पडेमिठिस्वानंदे ॥ २२८॥ मजपाहिजेविषयनिवृतिः याहेतुपाहिकेलिभक्तिः ह्म
णाव्वविषयांचिविरक्तिः कोणेयुक्तिः घडेत्यासि ॥ २२९॥ यचिविषउजतरः सांगतादे
सारंगधरः दिपाचापेटलाबेस्वानरः जाळिघरनगरः तैसेंदेहे ॥ २३०॥ श्लो॥ यथाग्निः
ससमिद्धार्चिकरोसेधांसिभस्मसा[illegible]तु॥ तथा[illegible]द्विषयाभक्तिरुद्धवेनासिकृत्स्नशः ॥१४॥
टीका॥ दिपुलावावयालागुनिः सं[illegible]जोवाढिः तोअवचटेपडिलाआज्ञिःतिजी
किउजोनित्रुणांकुरिः ॥ २३१॥ तोअ[illegible]चियेकसरः कोपरेंआणिधनकारेंः नगरेंपु
रेंमंदिरेः गिरिकंदरेभस्मकरि ॥ २३२॥ [illegible]महिमाज्ञिभक्तिः श्रधायुक्तप्रवे[illegible]
व्याचितिः संचितक्रियमाणपापपंक्तिः होयजाळितिः निशेष ॥ २३३॥ पुर्वया
चेंसमळमळः चितिजउलेहोतेप्रबळः तेंचितजातिचंचळः विषयव्याकुळ
॥ २३४॥ त्यासिमाझियाभक्तिलेशेः पुर्वपापाचासमुदुनाशेजेविकां कार
स्परशें निशेषनासेतत्काळ ॥ २३५॥ ऐसेंनिर्मळजालियांचितः ब्रह्म
दोदितः मगतेनढळेविषयाआसक्तः होयविरक्तः अनेक्षितां ॥ २३६॥ भक्ति

Joint prop. of the Rajawade Samshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

१३

वढिगरिमाः तेसंपुर्णभक्तिचामहिमाः कोणजाणेभक्तोत्तमाः आगम
तर्क्य॥२३६॥ अलक्षलक्षेनामाझिभक्तिः अनर्क्यतर्केनान्नायुयुक्ति
नाकळेनिश्चितिः साधानविसतिःसिणतांहि॥२३७॥ पुर्णमाझेभक्तिचे
जहिनककेसाचारः यालागिभक्ताचामिअज्ञोधरः नुलंघिंउतरसर्वथा
अगाधभक्तांचिथोरिः यालागिमिहिसेवाकरिंस्यान्चेपदधरीलेंसउरिः वं
५ रिंःअंघ्रिरेयु॥२३९॥ भक्तकुळ[illegible]णावितांवीर गोउः भजनमुद्राष्ठतिजवघउ
भक्तिचेंअंतरजतिगुढः नकळे [illegible] तिशास्त्रां॥२४०॥ ज्ञानसागतांख्र॥
सुगमः भक्तिरहस्यगुह्यपरम [illegible] तमउमजेप्रेमः ऐसेंहेवर्मः लाविल्यां
नलगे॥२४१॥ कृपणुजाहिंदु [illegible] तोघरिंचेंढेवणोंजि विवाहेः तेसेंमा
झंप्रेमपाहेः जोहदईवाहेः स [illegible] ॥२४२॥ कांवंध्यागर्भसंभवल्यांपाहिःउ
ल्हासेवाढविगोररिः तेसिमाझ्याप्रेमाचिपोरिःआवडिमोरिः जैहोय॥२४३॥
जैसेंवंध्यागर्भाचेडोहळेः तैसेमाझ्याप्रेमाचेसोहळेः पोरांतुकेनिकलवलेःउ
ल्हासबळेंचढोवढिं॥२४४॥ सदेवांजावाइआलियांघराः जेविसर्वस्ववेचिसुंद
राः तेविमाझ्याकळवळासुराः ज्याच्याजिह्वाराःवोसंजे॥२४५॥ विजअधिका
धिकपेरितांः उल्हासुक्रुसिवळाच्याचिताः तोविसर्वस्वमजअर्पितांः तेसिउल्हा

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

सताः जेहोयः॥२४६॥ स्वरूपसगुणसमर्थुभर्त्ताः निघोनिगेलियांनत्वताः त्यालागि
जेवितळमलिकांताः तैसिंकळवळताः जेउठि॥२४७॥ त्यानावगामाझिभक्तिः
अथवाजाणनिश्चितिः जेभाक्तिसिभुलीनिमित्श्रीपतिः भक्तांहातिंआनुउलो॥
॥२४८॥ चढत्साआवउतिमाझिप्रितिः तेचिजाणपांमाझिभक्तिः ऐसाभक्तिचा
महिमाश्रीपतिः स्वयेंअथवाप्रतिसांगतु॥२४९॥ आवडिधरूनिपोटेसिंः देवासां
गेअथवासिः माझिभक्तितेजाण[illegible]सिः [illegible]उजिपासिंः मीअसे॥२५०॥ संसा
रतरणोपाइः हेचियेकिमुक्ष[illegible]हिः मो[illegible]लागेइचापाइः इतरसाधनेंकाईः
वापुडि॥२५१॥ मितं[illegible]जित[illegible]हिः त्यामजभक्तप्रतापेंयाहिः जितो
नियांदाइचाठाइं भावबळेंपाहि[illegible]स्यकेलो॥२५२॥ यालांगिसर्वविज
यांचेमाथाः माझिभक्तिचि[illegible]केयांतेहिकथाः तुजामनतत्वासां
गेन॥२५३॥ श्लोक॥ नसाधयतिमांयोगोनसांख्यंधर्मउद्धव॥ नस्वाध्याय
स्तपस्त्यागोयथाभक्तिर्ममार्जिता॥२०॥ टीका॥ सांख्यजेंनित्यानित्यः कर्मजें
नित्यनैमित्यः अष्टांगयोगसमस्तः नव्हतिसमर्थः मत्प्राप्तिः॥२५४॥ स्वा
ध्यायजेवेदाध्ययनेः तपजेंबातांबुपर्णाशनः त्यागुज्योसंन्यास[illegible]ग्रहणः

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule ... Mumbai

१७ मास्तेभक्तिविणबापुडि॥२५५॥जैसिनाकेविणबरवः कांसिरेंविणटेवःभर्त्तारेविणज
हेवःजाणपांनोसर्वविटंबु॥२५६॥तैसिमाझेभक्तिविणः सकळसाधनेंबापुडिंजाणः
मजपावावयासमर्थपणः नाहिंआंगवणसमस्तां॥२५७॥तैसिनहूमाझिभक्तिः च
हुतिवारउनिमाझिप्रितिः तत्काळकरिमाझिप्राप्तिः नहूपंगिस्तिभालिकांचि॥२
॥२५८॥जेहूांउपजलिमाझिभक्तिः तेहूांजालिमाझिप्राप्तिः हेपुनःपुनाबध
वाप्रतिः हरिरवेंश्रीपतिसांगतु॥२५९॥ऐसांसवैजैसिदीप्तिः अरुणसवेंजेविप्र
भस्तिः तेविंभक्तिपासिंः मिश्रीपतिः नेश्रेतिउधवा॥२६०॥तेविंभक्तिलाग
लिज्याच्याचितिः तेमिसांपडलोत्याचाहातिः आणिकांसाधनाचेप्राप्तिः विनाभक्ति
मिनातुडेः॥२६१॥श्लो॥ भक्त्याहमेकयाग्राह्यःश्रधयात्माप्रियःसतां॥ भक्तिःपुना
तिमन्निष्टाश्वपाकानपिसंभवात्॥२१॥टीका॥इतरसाधनेंविस्पतिः दुरिसांजि
परतिःश्रधायुक्तमाझिभक्तिः धरिव्यांहातिः मिलाभे॥२६२॥निर्विकल्पनिसं
देहोःसर्वभुतिभगवद्भावोः हाभक्तिचानिजभावोः भजनभावोःयानानेंः२
॥२६३॥होउनिसर्वार्थिउदासुः माझ्याभजनाचाउल्हासुः नधरिमोक्षाचाअ
भिळासुः यवढाविश्वासुःमझाजनि॥२६४॥तेथतरेनकिंनतरेंः हाविकल्पुको

ठेउरे: माझे निभजननानिधरिं: केलें पाढिमोरें विषिवाद॥ २६४॥ ऐेवढा विश्वासि
ज्याचा भावः नधरिभक्तिवेगळा उपावो ज्ञाछिसाचे निजीवे जि वो नो आत्मा पा
होपें माझा॥ २६६॥ जो मिझा नि ंयाचा आत्माः भक्तांचा प्रियु परस्रो मोः न्याल्जिंप्र
पादित्ति पुरुषोत्तमाः नो मिसाउ माः साधावें॥ २६७॥ मज आवडे अनन्य भक्तिः
मिस्याचा अंकिनु निश्चितिः त्याचेनि माझि त्रिलोकिं रव्यातिः मज महतिः त्या
चेनि॥ २६८॥ त्यांचेनि मज स्वारो जेवणें त्यांचेनि मं जेललेणे नेसणें: त्यांचे
निजिवें प्राणें त्यां वर्त्तणें सर्वत्र ॥ माझे गाठी कादि नाहिं। भक्तिं स
र्वस्वि वेचुनि पाहिः नाना उपचार मह मातिर्हि मज दिधले॥ २७०॥ म
ज अन्न वस्तुसि दिधले डोलेः अ णा दिधलेः मज अमुखातीहिं मुख
केलें: त्यांचेनि बोलीमि बोलिवा॥ ७१॥ मज त्यांचेनि गम नागमनः त्यांचेनि
अवेव अलंकरणः त्यांचेनि मज नेमस्त स्थानः मज समर्थ पणः त्यांचेनि॥ २७२
मज नावरुप तिर्हिकुरणें: मज पवित्र ना त्यांचेनि गुणें: मज वेकुंठिंचे ठाणें:
भक्तिं आचळ पणें दिधलें॥ २७३॥ ऐेथ वरि निज भक्तांसि। मि वस्फ ल लोभ
क्तांपासिः। यालागिं अ हि र्णिसिः मि भक्तापासि तिष्टतु॥ २७४॥ मि अजन्मा स्या

१५ चेनिजन्मधरिः मिअकर्मीस्याचेनिकर्मकरिंः त्यांचेबोलेंमिउधरिः नाममा
त्रिं: माहापापि ॥२७५॥ नारदवचनासारिः वाल्मिकुपरमपापिभ्रष्टिः त्यांवे
हु केलावैकुंठिः नामपरिपाटिः पवित्रतें ॥ २७६॥ यथवरिभक्तिचिसत्ताः म
नेवरिचालेनतां ताः भक्तिवेगला सर्वथाः मिनयेंहाताः कोणद्वाच्या ॥२७७॥
भक्त्राच्याउपकारताः मिथोर दाटलोनसताः नव्हेचिप्रसोयकारताः अधिन
सर्वथा यालागि ॥२७८॥ त्यासिदे... उतराइंः माझेगांठिकाहिचिना
हिंः लटकुफल कुदिधलेंकाहि... पाहिः सांगेन ॥२७९॥ भक्तेमा
झेनिसनाथः माझेनिजालेनेष्क... ः माझेनिआनंदसदाचुसः बो
संउतानिजबोधें ॥ २८० ॥ माझे... वगजे ठाधावें विराछेदितिभ्र
ष्टिः माझेनिबलेंसांचेंदृष्टिः समुद्रवनुठिः कळिकाळु ॥ २८१॥ माझे
निनमानिंलोकिंतिहिंः माझेनिदेहितेविदेहिः माझेनिबळेंपाहिः
प्रळयकाळुतेहिंग्रासिला ॥ २८२॥ माझेनिबलेंज्याणः विभांडिले
जन्ममरणः माझेकरुनियांभजनः ब्रह्मसनातनः तेझाले ॥ २८३
हेंहिंनाहिंम्यादिधलें: भजनबळेंतिहिनेलें: त्यांसिंमाझेंकाहिनच ९

ले: सर्वस्व लुटीलें: निजभक्ति ॥ २८४ ॥ भक्ति भजन भाव बळें: अजिता मातें ति॥ द्विं जिंकिलें: जिं कोनि आपण्या वस्य केलें: माझे निज पद नेलें: निज भक्ति ॥ २ ॥ २८५ ॥ यवं माझ्या निज पदाचि सना: जद्विं आलि निज भक्तां च्या हाता: तद्वि स्वामित्व ठेउनि माझ्या माथां: माझ्या भक्ति पंथा: विनटले ॥ २८६ ॥ ते माझे भक्ति चि पवित्रता: आश्चर्य वाटेल तुज ऐकतां: संदेहो नाहिं मज सांगतां: ऐकतत्वता: तो महिमा ॥ २८७ ॥ श्लो ॥ अर्थ ॥ भक्तिः पुनाति मन्निष्टा स्वपाकानपि संभवा ॥ टीका ॥ अर्जुनि दांभिक लौकिकः माझां भजनि भावार्थु चोखः तो स्याति जद्विं जाला श्वपाकः तद्विं अवघा ॥ २८८ ॥ केवळ जें अपवित्रें: द्विंसे आपि वा नरेंः स्यो पुजिलिं गोत्रां चि ... कपि ... रा नरें ॥ २८९ ॥ जो स्याति निच ला ... परि भक्तिभावें ... पावला: पुज्य जाला तिहिं लोकिं ॥ २९० ॥ वीप्राहि षद्गुण युता: ... लोकिं चिंचि ... कथा: जद्विं स्या द्विजा चि पवित्रता: जो माझा भजन पंथा ... मुख ॥ २९१ ॥ स्या देहो निष्पचगा ... रि ष्टः जो भा ... भजनि ... स्यातें वदिती पुराणश्रेष्ठः कवि वरिष्टः माहा कवि ॥ २९२ ॥ विदुर दासि पुत्र तत्वता: भावें पढिये भगवंता: भावो प्रमाण परमार्था: जातस्या भी मान्यता: सरेना ॥ २९३ ॥ मज पावा तमी साचो

१५

२६ कारें: भावोसरे न्यातिन सरे: यालागि अवघ्याचे धुरे: म्या वनचरें उधरिलि ॥ २९४ ॥
पक्ष्यां माजि केवळ निंद्य: जटायु उधरिला म्यां गिधु: अरसंनु उधरीला धर्म व्या
धु: भावो अशुधु: मदर्थि ॥ २९५ ॥ भलतया हो भले ते न्याति: ज्यासि माझि भावार्थे
भक्ति: तोचि जाणयांपवित्र मुर्ति: माझि प्राप्ति मद्भजनें ॥ २९६ ॥ सांगु नियां सा
झि भक्ति: नानासाधन वि सति: करितां न हे प्राप्ति: तेचि श्रीपति: सांगतु ॥
॥ २९७ ॥ श्लो॥ धर्म: सत्यदयोपेतो विद्यावा तपसान्विता ॥ मद्भक्त्यापेतमा
त्मानं न सम्यक् प्रपुनाति हि ॥ २२ ॥ [illegible] माझे भक्ती विण कर्मधर्म: तो जा
ण पां केवळ भ्रम: चुकले मत्प्राप्ति चे वर्म: तो धर्म अधर्म: परिणामे ॥ २९८ ॥
माझे भक्ति विण सत्यवादु: तो [illegible] जे सामर्थी धु: प्रति पदिं घडे प्र
मादु: अंधु पतन बाधु देखोना ॥ २९९ ॥ भक्ति विण दये चि थोरि: जे विपु
रूपे विण सुंदरी: ते विधावा सर्व धार्म बाहेरि: तैसि परि दयेचि ॥ ३०० ॥
माझे भक्ति विण जे विद्या: ते केवळ जाणपां अविद्या: जे विवाय सनें
णति चादा: ते वि माझ्या निज बोधा: नोळखे ति ॥ ३०१ ॥ चंदन भारवा
हे खर: परि तो नेणे सुवासाचे सार: माझे भक्ति विण विद्या न्याय स्त्र के २६

Joint property of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

वळभारंवाहेका॥३०२॥मासेभक्तिविणजेतपः शरिरशोषणादिजमुपः तेपुर्वीदृष्टेभोगिया
पनद्दुसदयः नपक्रिया॥३०३॥मासेभक्तिविणजेसाधनः तेकेशकिदाव्यारैसेजाणाः आ
पणाआयणबंधनःभक्तिहिनःक्रियाते॥३०४॥येवंमाझेभक्तिविणःजेंकेलेतेंअप्रमाणः
तेभक्तिचेंशुधलक्षणः स्वयेश्रीकृष्णसांगतु॥३०५॥श्लोक॥कथंविनारोमहर्षंद्रवताचेतसाविना॥
विनानंदाश्रुकलयाशुध्येद्भक्त्याविनाशयः॥३०॥टीका॥आवडिहरिकथाऐकं
ताः नानाचरित्रेश्रवणकरिता॥माझिआत मनचर्चाहृदइधरीता॥पालटुचित्तातेणेहोया॥३०६॥
तेणेचिउपजेमाझिभक्तिः माझ्याभजन ॥नावडिमाझेगोतीनामेरंगिनाचति
सद्भावे॥३०७॥पोटालुच्छरसमसतःरंग नाचतः अंतरिंद्रावोजालाचित्ताःतेअवस्था
बाह्यदिसे॥३०८॥अंतरिसुखाचि बाहरोमांचिउभीलगुढिःयासुखानुभवसु
खाचिजोडि।नयनिरोमांडिःप्रवाहे॥३०९॥माझियाभक्तिच्याआवडिःअहंसोहंदोन्हि
कडि॥लुटलिअभिमानाचिबेडी॥विषयगोडिनिमाल्हि॥३०१०॥तेकाळिचेहेचिचिन्हःपु
ळिकांकिनदेहोजाणःनयनिआनंदाजिवनःहृदईपरिपुर्णस्वानंद॥३११॥पुजाळले
दोन्हिनयनःसदासर्वदासुप्रसनःस्फुरेनादेहाचेभानःभगवंतिमनरंगले॥३१२॥ऐसिमुप
जतामाझिभक्तिःकैचिहोयसकळविषयविरक्तिःविरक्तिविणमाझिप्राप्तिानव्हेनिश्चिती

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

उधवा॥ ३१३॥ माझि शुध भक्ति तत्वता: सा चार भालि ज्या चा होता: ऐक त्या च्या नाचि कथा:
आणि पवित्रता: न याचि॥ ३१४॥ माझे भक्ति सि जो लागला: तो तुम्ह या सि पवित्र जाला: त्या
णे त्रिलोकुं पुनित केला: हें गजौंनि बोलिला: श्रीकृष्ण:॥ ३१५॥ श्लो॥ वाग्गद्गदा द्रवते य
स्य चित्तं रुदत्यभीक्ष्णं हसति क्वचिच्च॥ विलज्ज उद्गायति नृत्यते च मद्भक्तियुक्तो भुवनं पुना
ति॥ २४॥ टीका॥ आंगि रोमांच रवरवित: स्वेद बिंदु ढळमळित: चित्त चैतन्यें द्रवत: द्रवणें
सद्गदित पै वाचा॥ ३१६॥ हरुष बोसंडता पोटि: अर्धोन्मिळित हो य दृष्टि: जिवा सि वा
उलि मिठि: ध्यान त्रिपुटि: मावळलि॥ ३१७॥ नयनि जळ भरे चांपुरुळो टि: उभडु न सरे
जिये पोटि: हो ल जिवभावाची तुटि: पडे मिठि कंठु॥ ३१८॥ स्वांकं दे श्वौ रें भा को सें: वा
रंवार रडतो दिसें: रडण्या माजि गदगदा हांसे: जे विलागलें पिसें: ब्रह्मयह॥ ३१९॥
रडणें हांसणें न संडि: त्याहि माजि नवल गावडि: अर्थावबोधें गाणें माडि: निज
प्रेमगोडिचेनि योगें॥ ३२०॥ विसरोनि माझे तुसें: सांडुनिया लोकलाजे: हरिरवे प्रे
माचि भोजे: तेणें नाचिजे निर्लज्जका॥ ३२१॥ गाणें हांसणें नाचणें: तो रडे कास्या का
रणें: ऐक ते हि लक्षणें: तुज कारणें सांगेन॥ ३२२॥ माउलि वेगळें बाळक पडे:
जननिपाहातां को ठें नातुडे: भेटतां वो रडोनि रडे: मिठि पडे सप्रेम॥ ३२३॥ जिवु
परमात्मा दोघि: चुका मुकि जालि भ्रमपारधिणी: त्या सि ये कांकि हो तां मिळणि: रडे
उदेदिर्घस्व निफुंदतु॥ ३२४॥ बहु काळें जालि भेटि: ऐक्यभावें पडलि मिठि: तेणें २७

उभउनसंदेपोरि: रुदनउठिसप्रमे ॥ २२४ ॥ देवोलाघविनाना परि: मायाविनातुझे निर्धा
रि: तोसांपडलाघरिंचाघरि: तेणेंविस्मयेंकरि: टकोंवरे ॥ २२५ ॥ देवोसदाजवळिचिअ
से: त्यालागिजनकेसे: घाव्हा जातातिदेशोदशे: तेदेखोनिहांसे: गदगदां ॥ २२७ ॥ देवो
सर्वांसिंअजितु: तोम्यांजिंनलाभगवंतु: धरुनिराखिलाहृदयाआंतु: पालागिनाचतु:
उल्हासे ॥ २२८ ॥ निवदुनिदुजियाचिमातु: जोगेंजिनालाभगवंतु: जगिंजालायशवंतु:
यालागिगातुनाचतु: उल्हासें ॥ २२९ ॥ पाहातांदुसरेंनदिसेमज: यालागिधरुंविसर
लालाज: जगिंजीलातोनिलज: निलज्जतेचितोज: देसाचि: ॥ २३० ॥ यापरिभक्तिपु
ष्ट: होउनियांमाझेभक्त: निजानंदें नाचत नाचत। तेणेंकेलेपुनित: लोकत्रय: ॥ २३१ ॥
ज्याचेदेखतांकूरण: जउजिवाउधर पडे ज्याचे आगताचरणरेण: पुषुषापाषाण
उधरति: ॥ २३२ ॥ कित्तेनाचेनिमाहाघारवें: नाशोलिजगाचिंसर्वदुखें: अवघेंविश्व
चिंदरिखें: भरिलेमाहांसुखें: ज्वंबळन: ॥ २३३ ॥ दर्शनेस्पर्शेनिवचनें: येक तारिले
कित्तनें: यापरिजगतेणें: उधरणेंउधवा ॥ २३४ ॥ अविद्यायुक्तजिवमळिन: त्यासि
शुधहोअवयाजाण: माझिभक्तिचिप्रमाण: हेंचिश्रीकृष्णु: स्वयेंसांगें ॥ २३५ ॥ श्लो ॥
यथाग्निनाहेममलं जहातिध्मातंपुन: स्वंभजतेचरूपां ॥ आत्माचकर्मानुशयंवि

१९ धुयमद्भक्तियोगे नभजन्स्यथो मां ॥२५॥ टीका ॥ जंरवसिळणि सुवर्णः हीणकसें जालें मळिनः
उदकें धुतां हि जाणः निर्मळपणः न येस्या ॥ ३३६ ॥ त्यासि सुवर्णाचेन गटा अग्नीमुखीं दे तां पुटः
मळ त्यागे होये चोखटः दिसे प्रकट पुर्वरुप ॥ ३३७ ॥ तेवि अविद्या काम कर्मि मळिनः त्याचे चीत्त
शुधी लागि जाणः माझि भक्ति चि परम प्रमाणः मळ क्षाळणः जिवाचे ॥ ३३८ ॥ जव जव भक्ति
चे पुट चढेः तव तवं अविद्या बंदु विघडेः माये चे मळ चिरखुडेः जिउ चढे निज पदा ॥ ३३९ ॥ तुटे
नियां अविद्या बंधुः चिन्मात्रे कअतिविधुः जिश्चुस्या वेअगाढ बोधुः परमानंदु निज बोधे
॥ ३४० ॥ जिवासि अविद्येचि प्राप्तिः ते स्[illegible]ये निवृतिः तेथें कां पां लागलि भक्तिः ऐ
सि आसंका चित्तिः तरि धरिसि ॥ ३४१ ॥ त[illegible] भक्ति विण ज्ञानः सर्वथा नुपजे जाणः ते चि
अर्थिचे निरोपणः स्वये श्रीकृष्णु सांगतु ॥ ३४२ ॥ श्लो ॥ यथा यथात्मा परिमृज्यते सौ मत्पुण्य
गाथा श्रवणाभिधानैः ॥ तथा तथा पश्यति वस्तु सूक्ष्मं चक्षुर्यथैवांजन संप्रयुक्तं ॥ २६ ॥ टीका ॥
माझि प्रीति पाद्य स्वरुपताः नाना चरित्रें पवित्र कथाः ते श्रवण मनने चिंताः प्रक्षाळी कीं
तांर्तने ॥ ३४३ ॥ जंव जंव करि माझि भक्तिः तंव तंव अविद्या निवृत्तिः ते णें माझ्या स्वरुपाचि
प्राप्तिः जे श्रुति वेदांतिः अतर्क्यः ॥ ३४४ ॥ जे कां अति सुक्ष्म निर्गुणः अलक्षें लक्षे ना गहनः
ते णें स्वरुपें होय संपन्नः जिवासि समाधानः मद्भजनें ॥ ३४५ ॥ नयनि सुदल्यां अंजनः देखे १९

Joint property of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai

षधिगार्भिचेनिधानःतेविमइजनेंलाहोनित्तानःचैतन्यघनःजीउहोये॥३४६॥उधवा
रैकयांनिश्चितिःबहुतनलगेविस्मतिःजैसाभावोज्याचांचितिःतैसिप्राप्तीतोपावे॥३४७॥
१७ श्लो॥विषयान्ध्यायनःश्चित्तंविषयेषुविषज्जते॥मामनुस्मरतश्चित्तंमय्येवप्रविलि
यते॥२७॥टीका॥जोकारवीषयांचेध्यानःतोहोयविषयिनिमग्नःजोसदाकरिमाझें
चिंतनःतोचैतन्यघन्यःसिद्धोये॥४७॥[illegible]गेलिअसतांमाहेरिःध्यानाचिप्रकटे
जिह्वारिःहावभावकटाक्षेकरिःसकामकरिपुरुषातें॥४८॥नसतेस्त्रियेचेध्यान
करितां प्रकटदिसेयथार्थता मिं[illegible]हृदयिंअसतां॥सद्गुजेमद्रूपता[illegible]
चिंतितामज॥४९॥आवडिमाझेंजें[illegible]चित्तचिंताचिंतितेपण॥विरोनिहोय
चैतन्यघन॥मद्रूपपणायानाव ५० [illegible]प्राप्तिलागिजाण॥हेचिमुमुक्षलक्षण
माझेध्यानमाझेंभजन॥मद्रूपपणले[illegible] ५१ मजवेगळेंजेंजेंध्यान तेचिजीवा
सिद्दढबंधन यालागिसांडुनि विषयध्यान माझेंचिंतनकरावें ५२ श्लोकु
तस्मादसदभिध्यानंध्यानं यथास्वप्नमनोरथं हित्वामयिसमाधत्स्व मनोमद्
वभावितं २८ साचाच्यापरितरिदिसत परिलामिनाद्वि चेत सासिचलण
वेअसंत जेमिथ्याभुतआभासु ५३ तेविइहामुत्रकमनिय जेअविचारित
रमणिय सालागिप्राणिपाहे नानाउपायसिणति ५४ कष्टिसेउनिसा

Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

२९ धनः साधिलें स्वर्गभोगस्थानः ते हि नश्वर गा जाणः अविकां स्वन्य मनोरथाः ॥३५५॥ या
लागि विषयांचें ध्यानः सांडुनि करावें माझें भजनः माझिया भावना मनः सावधान रा
खावेः ॥३५६॥ सावधान करितां माझि भक्ति भजनः येकाग्र धरितां माझें ध्यानः तेथ अ
संत जें बाधकपणातें सांगल क्षणाः हरि बोले ॥३५७॥ श्लो॥ स्त्रीणां स्त्रीसंगिनां संग
त्यक्त्वा दूरतः आत्मवान्॥ क्षेमविविक्त आसीनश्चिंतयेन्मामतंद्रितः ॥२९॥ टीका॥ जो
१० मज लागि अर्त्तभूतु। तेणें सांडुनि स्त्रि[illegible]मातुः मि चिंतावया भगवंतुः तेणें य
कांतु सेवावा ॥३५८॥ स्त्रि आदि प[illegible]टिः संगति स्त्रैणांचि अतिखोटिः त्या
सिं न व्हावी भेटि गोठिः न पाहावा दिठि[illegible]ः ॥३५९॥ साधकां या बाचा चितिः
सांडुनि यां दोहिंचि संगतिः परतोनि [illegible] स्फूर्तिः ऐसि दृढ स्थिति धरावी ॥३६०॥
केवल येकांतु जें विजनः अत्यास्त आणि पवित्र स्थानः तेथें घालुनियां आसनः ध
रुनि निज वृत्ति सावधान माझें चिंतन करावें ॥ ३६१॥ करुनि निश्चळ साचि बोळवेणः दै
नैः स्थावरि करावें माझें ध्यानः येकाग्र मन राखावें ॥३६२॥ माझें विघ्नं सुनिध्या
नः मोक्ष प्राप्तिं आड विघ्नः साधकांसि अति बंधनः स्त्रि आणि स्त्रैण्यः संगति ॥३६३
श्लो॥ न तथास्य भवेत्क्लेशो बंधश्चान्यप्रसंगतः॥ योषित्संगाद्यथा पुंसो यथा त[illegible] ३८

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे

राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)

दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८

Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com